

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POWSTANIA ZAGROŻEŃ TECHNICZNYCH

1) ZAGROŻENIA CHEMICZNE

ZAGROŻENIA CHEMICZNE – uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pierwiastków chemicznych oraz ich związków, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka.

Zagrożenia chemiczne można podzielić na:

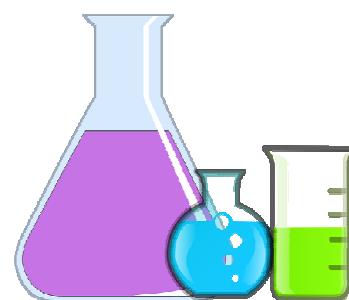
- ✓ naturalnie występujące w żywności (np. makrelotoksyna - histamina);
- ✓ wprowadzone do żywności, np. związki chemiczne stosowane w rolnictwie (pestycydy, fungicydy, insektycydy, antybiotyki i hormony wzrostu);
- ✓ toksyczne metale (ołów, cynk, arsen, rtęć, cyjanki);
- ✓ dodatki do żywności: konserwanty (azotyny), polepszacze smaku (glutaminian sodowy);
- ✓ dodatki odżywcze (niacyna), barwniki;
- ✓ substancje chemiczne pochodzące z maszyn i urządzeń (np. smary, środki myjące i dezynfekujące, farby).

Dbając o własne i swoich bliskich bezpieczeństwo należy:

- ✓ zorientować się czy w pobliżu naszego domu znajduje się zakład przemysłowy, droga, lub trasa kolejowa, po której przewozi się materiały niebezpieczne;
- ✓ zapoznać się z instrukcją o postępowaniu mieszkańców na wypadek wystąpienia awarii, w której są informacje dotyczące: rodzajów zagrożeń możliwych do wystąpienia w tzw. zakładach o zwiększonym ryzyku lub dużym ryzyku, sposobów powiadamiania i alarmowania mieszkańców na wypadek wystąpienia powyższych zagrożeń, wykazu telefonów i adresów organów i służb odpowiedzialnych za podjęcie działań operacyjno – ratowniczych.

W przypadku wystąpienia awarii chemicznej lub przemysłowej z udziałem substancji niebezpiecznych należy zachowywać się w następujący sposób:

- ✓ opuścić zagrożony teren prostopadle do kierunku wiatru;
- ✓ jak najszybciej znaleźć schronienie w budynku;
- ✓ pozamykać i uszczelnić drzwi, okna i otwory wentylacyjne (używając taśmy klejącej, mokrych ręczników lub prześcieradeł);
- ✓ wyłączyć urządzenia wentylacyjne;
- ✓ oddychać przez maseczkę wykonaną z gazy, waty, ręcznika itp.;
- ✓ w zależności od właściwości substancji niebezpiecznej udać się na wyższe lub niższe kondygnacje budynku. W przypadku substancji cięższych od powietrza tzw. pełzających, np. chloru, bezpieczniejsi będziemy na wyższych kondygnacjach, w przypadku substancji lżejszych od powietrza, np. amoniaku, bezpieczniejsi będziemy na niższych kondygnacjach;
- ✓ włączyć radio lub telewizor na pasmo stacji lokalnej i stosować się ściśle do przekazywanych poleceń i instrukcji;
- ✓ słuchać ogłoszeń przekazywanych przez głośniki;

- ✓ nie palić papierosów, wygasić wszystkie źródła ognia;
- ✓ nie jeść żywności i nie pić płynów, które mogłyby ulec skażeniu;
- ✓ czekać na odwołanie alarmu o zagrożeniu.

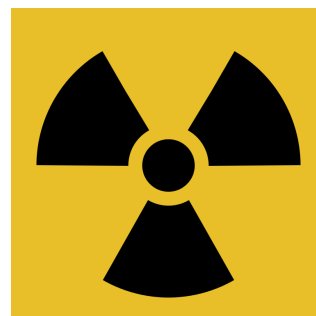
2) ZAGROŻENIA RADIACYJNE

Promieniowanie jonizujące – promieniowanie składające się z cząstek bezpośrednio lub pośrednio jonizujących albo z obu rodzajów tych cząstek lub fal elektromagnetycznych o długości mniejszej niż 100 nanometrów.

Materiały radioaktywne są niebezpieczne z powodu szkodliwego oddziaływania niektórych typów promieniowania na komórki ciała. Im dłużej osoba jest narażona na promieniowanie, tym większe jest zagrożenie. Zagrożenie radiacyjne może wystąpić w miejscu, gdzie prowadzona jest działalność z materiałem jądrowym, źródłem promieniowania jonizującego lub substancjami promieniotwórczymi.

Symbol, tzw. „koniczynki”, to znak promieniowania jonizującego
Umieszcza się go na urządzeniach lub pojemnikach zawierających źródła promieniowania, drzwiach laboratoriów, pojazdach, którymi takie źródła się przewozi.

Symbol ten jest bardzo istotną informacją (ostrzeżeniem), ponieważ promieniowanie jonizujące nie działa na nasze zmysły.

Nie widzimy go! Nie słyszymy! Nie czujemy!

Jego wykrycie jest możliwe dopiero po użyciu specjalistycznych urządzeń detekcyjnych.

Postępowanie przed wystąpieniem zagrożenia:

- ✓ nie zbliżaj się do przedmiotów oznaczonych symbolem promieniowania jonizującego;
- ✓ nie dotykaj, nie demontuj, nie otwieraj pojemników, w których mogą znajdować się materiały promieniotwórcze lub rozszczepialne (z którymi możesz mieć styczność np. podczas katastrofy drogowej z udziałem pojazdu transportującego materiały promieniotwórcze lub rozszczepialne);
- ✓ nie zbliżaj się do materiałów promieniotwórczych lub rozszczepialnych nieznanego pochodzenia (np. porzuconych), nie kupuj ich, nie przechowuj w kieszeniach, biurkach, teczkach itp.

Pamiętaj też o trzech podstawowych zasadach ochrony radiologicznej:

- ✓ im krótszy czas przebywania w pobliżu źródła promieniowania tym mniejsza dawka;
- ✓ im dalej od źródła promieniowania tym bezpieczniej;
- ✓ osłona osłabia promieniowanie.

W czasie zagrożenia radiacyjnego :

- ✓ zachowaj spokój, nie każdy wypadek związany z wydostaniem się substancji promieniotwórczych jest dla ciebie niebezpieczny;
- ✓ komunikat o wystąpieniu zagrożenia radiacyjnego (np. z powodu poważnych awarii reaktorów jądrowych w państwach ościennych), będzie podany do publicznej wiadomości;
- ✓ uważnie i stale słuchaj oficjalnych komunikatów m.in. radiowych i telewizyjnych, zawierających informacje o:

- zdarzeniu i sytuacji radiacyjnej,
- przewidywanym rozwoju sytuacji,
- skutkach zdarzenia dla ludzi i środowiska,
- sposobie postępowania, w tym możliwych do zastosowania środkach i działaniach dla ochrony zdrowia (takich jak np. podanie preparatów jodu stabilnego);
- ✓ postępuj zgodnie z treścią podawanych komunikatów;
- ✓ w razie zalecenia pozostania w domu:
 - zamknij okna i drzwi,
 - wyłącz wentylację, klimatyzację, ogrzewanie nawiewowe itp.,
 - zamknij (uszczelnij) zasuwę piecove i kominowe, zabezpiecz inne otwory w mieszkaniu (budynku);
 - przechowuj żywność w szczelnych pojemnikach lub lodówce;
 - niezabezpieczoną żywność dokładnie opłucz;
 - unikaj spożywania: żywności z twojego ogrodu, warzyw i owoców nieznanego pochodzenia, wody z niepewnych źródeł, mleka od krów i kóz wypasanych na skażonym terenie lub karmionych skażoną paszą i pojonych skażoną wodą;
 - pozostań wewnątrz pomieszczeń do czasu odwołania zalecenia przez władze lokalne (służby ratownicze);
 - jeśli musisz wyjść na zewnątrz zakryj nos i usta mokrym ręcznikiem, chusteczką itp.;
 - gdy powracasz z zewnątrz do miejsca schronienia: umyj całe ciało (łącznie z włosami), zmień buty i odzież, schowaj rzeczy noszone na zewnątrz do plastikowej torby i szczelnie ją zamknij.

3) KATASTROFA BUDOWLANA

Katastrofa budowlana – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu lub jego części także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopu.

ZASADY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KATASTROFY BUDOWLANEJ

Opuszczając dom (mieszkanie):

- ✓ wyłącz instalację gazową, elektryczną, wodną;
- ✓ zabierz ze sobą dokument tożsamości i inne ważne dokumenty, żywność, koce, odzież, pieniądze;
- ✓ zadbaj o to, aby dom opuścili wszyscy domownicy oraz sąsiedzi;
- ✓ zachowaj szczególną ostrożność – uwaga na stropy, klatki schodowe;
- ✓ o ile nie możesz opuścić budynku (mieszkania) drzwiami wyjściowymi, klatką schodową z powodu zagrożenia lub innych przeszkód, uciekaj przez okno lub okna sąsiadów, jeśli to możliwe.

Gdy nie masz możliwości opuszczenia domu:

- ✓ wywies w oknie białe prześcieradło lub obrus – jako znak dla ratowników, że potrzebujesz pomocy.

Gdy jesteś unieruchomiony (przysypany):

- ✓ nawołuj pomocy, stukaj w lekkie elementy metalowe – ułatwi ratownikom lokalizację;
- ✓ jeśli nie masz dostępu do świeżego powietrza, nie nawołuj pomocy, skup się na oszczędzaniu tlenu.

Gdy opuściłeś dom (mieszkanie):

- ✓ powiadom kierującego akcją ratowniczą o osobach z rodziny i sąsiadach, którzy zostali jeszcze w pomieszczeniach budynku oraz o osobach, które aktualnie i na pewno przebywają poza domem (w pracy, szkole itp.);
- ✓ jeśli posiadasz informacje pomocne w akcji ratowniczej, przekaz je niezwłocznie służbie ratowniczej;
- ✓ nie przeszkadzaj w pracy ratownikom;
- ✓ nie wracaj na miejsce katastrofy, ani nie wchodź do uszkodzonego wypadkiem budynku bez zezwolenia służb budowlanych, które określą czy takie wejście jest bezpieczne;
- ✓ o ile doznałeś obrażeń (jesteś ranny) zgłoś się do punktu pomocy medycznej;
- ✓ zgłoś swoje potrzeby do punktu pomocy społecznej lub władz terenowych.

4) AWARIA ENERGETYCZNA

Awaria energetyczna – poważne uszkodzenie sieci energetycznej, skutkujące długotrwałą przerwą w dostawie energii.

POSTĘPOWANIE PRZED WYSTĄPIENIEM ZAGROŻENIA

- ✓ w miejscu ustalonym z domownikami przygotuj latarkę oraz zapas baterii;
- ✓ o ile to możliwe – zaopatrz się w generator prądu oraz niezbędny zapas paliwa;
- ✓ jeśli na co dzień w domu korzystasz z hydroforu w celu dostarczenia wody – utrzymuj na bieżąco zapas wody butelkowanej, szczególnie, jeśli mieszkają z tobą małe dzieci czy osoby starsze przyjmujące regularnie lekarstwa;
- ✓ jeśli na co dzień korzystasz z kuchenki elektrycznej do przygotowywania posiłków, rozważ potrzebę posiadania turystycznej kuchenki gazowej na wypadek kilkudniowych zaników energii elektrycznej.

POSTĘPOWANIE PODCZAS WYSTĄPIENIA AWARII ENERGETYCZNEJ

- ✓ sprawdź czy twoi sąsiedzi mają prąd – prądu brakować może jedynie w twoim domu, czego powodem może być awaria bezpiecznika lub przepalenie obwodów elektrycznych; gdy twoi sąsiedzi również pozbawieni są prądu, zadzwoń do zakładu energetycznego; jeśli będziesz zmuszony wyjść na zewnątrz, by zbadać sytuację, zabierz ze sobą latarkę i zwracaj uwagę na zerwane druty elektryczne (nie podchodź do nich) – natychmiast zgłoś ten fakt do zakładu energetycznego;
- ✓ do oświetlenia używaj latarek, a także świec i lamp naftowych pamiętaj o właściwym korzystaniu z nich, w związku z zagrożeniem pożarowym;
- ✓ wyłącz urządzenia w domu – gdy większość z nich pozostaje włączona, mogą spowodować przeciążenie sieci, w momencie przywrócenia dopływu prądu;
- ✓ lodówki i zamrażarki powinny być zamknięte tak długo jak to tylko możliwe – jedzenie może być przechowywane dzień lub dwa, gdy drzwiczki są zamknięte (zimną część produktów można przechowywać w odpowiednim pojemniku na zewnątrz, gdy temperatura spada poniżej zera, można zamrozić wodę w pojemnikach na zewnątrz i przynieść do lodówki, by móc trzymać jedzenie w chłodzie); jedz w pierwszej kolejności produkty o krótszym terminie przydatności – w przypadku jakichkolwiek wątpliwości wyrzuć je;
- ✓ ostrożnie używaj przenośnych generatorów prądu – mogą one być używane w celu dostarczenia ograniczonej ilości energii w czasie przerw w dopływie; nigdy nie uruchamiaj przenośnych urządzeń w domu lub garażu – mogą wywołać pożar i zaciągnięcie; generatory instaluj i eksploatuj zgodnie z instrukcją;
- ✓ jeśli wodę uzyskujesz ze studni lub zbiornika, bądź przygotowany na korzystanie z alternatywnych źródeł wody do czasu, gdy przywrócony zostanie dopływ prądu – we wspomnianych zbiornikach wykorzystuje się pompy elektryczne, które nie będą działać bez prądu;
- ✓ pamiętaj – urządzenia gazowe mogą nie funkcjonować, gdy nie będzie prądu; ponieważ energia elektryczna może być niezbędna do uruchomienia zapłonu.
- ✓ zimą pamiętaj o spuszczeniu wody z instalacji wodnej i centralnego ogrzewania, zabezpiecz pompy, termy, bojler, odpływy zlewozmywaków i pralek – instalacje z zimną wodą, mogą zamarzać, gdy nie ma prądu; by uniknąć poważnego zalania, gdy wzrasta temperatura, zakręć zawory – nigdy nie włączaj jakiegokolwiek podgrzewacza wody, o ile zbiornik nie jest pełny.